

Schrijftalent gezocht!

In deze uitgave is plaats gemaakt voor een gastcolumn. Ditmaal een bijdrage van P. de Vries, die ingaat op de zijns inziens conservatieve blik bij Defensie ten aanzien van methoden en middelen.

De redactie daagt andere lezers uit om ook een column te schrijven voor de Militaire Spectator. De keuze van het thema is vrij, maar het moet wel passen binnen de formule van het blad. Voorwaarde voor plaatsing is dat de redactie uw boodschap relevant acht voor

de lezers. Verder moet uw verhaal in niet meer dan duizend woorden voor het voetlicht worden gebracht. U kunt uw bijdrage sturen naar de bureauredactie (zie colofon). Wij zijn erg benieuwd wie zich geroepen voelt om te reageren. Uiteraard zijn we ook nieuwsgierig naar de thema's die u onder de aandacht van de lezers wilt brengen. Uw bijdrage wachten we dan ook met belangstelling af.

De hoofdredacteur

Conservatieven mijden risico

P.H. de Vries, brigadegeneraal b.d.

Militairen zijn conservatief. Dat is logisch, want zij zijn er voor om datgene te verdedigen wat we hebben. En wat we hebben willen we houden en dat is precies wat conservatieven doen. In dat conservatisme schuilt overigens wel het gevaar dat we de ogen sluiten voor wat er om ons heen gebeurt. We zijn zo bezig met te bewaren wat we hebben dat we geen oog hebben voor de relevantie van wat we bewaren, behalve het feit dat we het bewaren. En als we dan even opkijken en zien wat er om ons heen gebeurt, dan zijn we ontevreden en boos. We zijn zo boos, dat we ons nog veel meer bezig gaan houden met wat we hebben en ons niet bemoeien met de vraag waar we naar toe gaan. Totdat we echt definitief worden ingehaald en dan moeten we wel aan iets nieuws beginnen. Zo zijn we onder meer te lang doorgedaan met houten schepen en hebben we te laat afscheid genomen van het paard.

Dat is eigenlijk raar, want militairen zijn toch ook strategen. Militairen zijn toch ook getrouwd met de relatie tussen doel, methoden en middelen. Conservatisme met betrekking tot het doel – het in internationaal verband beschermen van de democratische rechtstaat – hoeft niet per se te leiden tot conservatisme met betrekking tot de methoden en daarvoor

benodigde middelen. Natuurlijk is het jammer – voor sommigen zelfs verdrietig – afscheid te moeten nemen van het geluid van de wind in de zeilen en het geluid van krakend touwwerk of van de trouwe blik van het paard en de familiale lucht van de stal. Maar het gaat toch om het doel?

Dreigingen

Dat doel vereist een wezenlijke bijdrage aan de internationale bescherming van de democratische rechtsstaat. De bedreiging daarvan komt niet langer uit Europa. Toen dat nog wel het geval was hadden we een marine met oppervlakteschepen, onderzeeërs, mijnenjagers en maritieme patrouillevliegtuigen. We hadden een zwaar gepantserd en omvangrijk leger, met tanks – veel tanks – en nog veel meer kanonnen. We hadden een luchtmacht met veel supersnelle jachtvliegtuigen en raketten om de overmachtige dreiging het hoofd te bieden. Maar waar is thans die fysieke bedreiging van de *sealanes of communication*? Waar is die gepantserde overmacht gebleven? Wie bedreigt ons vandaag de dag in de hogere luchtlagen? Kortom, hoe zit het eigenlijk met onze omgeving? Welke methoden en middelen hebben we eigenlijk nodig om moderne en toekomstige dreigingen het hoofd te bieden?

Die discussie willen militairen liever niet aangaan. En als ze dat al doen dan is het altijd met de conservatieve bril op: 'Okay, okay, er moet wat af. Doen we, maar dan wel van alles een beetje en niet te veel. Anders raken we belangrijke kennis en kunde kwijt. En wat je eenmaal hebt weggegooid krijg je nooit meer terug!' Het is de mantra van de conservatief die geen oog heeft voor de situatie. En die situatie is zorgwekkend. Het land staat er beroerd voor en Defensie dus ook. Het is dan de vraag of die conservatieve blik ten aanzien van methoden en middelen houdbaar is. Ik meen van niet.

De dreiging van vandaag de dag is complex en veelomvattend. De oorlogen die in deze tijd worden uitgevochten zijn *new wars*. Oorlogen die worden gekenmerkt door asymmetrie en het volledig aan de laars lappen van de regels uit de traditie van de rechtvaardige oorlog. De enige regel is dat er geen regels zijn. Het zijn overwegend landoorlogen met een beperkte overloop naar kustwateren en een beperkt gebruik van het luchtruim. Natuurlijk zijn er ook andersoortige dreigingen, zoals van het tot de tanden bewapende Noord-Korea en een agressief theocratisch bewind in Iran. De vraag is alleen of we in het geval van een gewapende confrontatie met dat soort landen in alle facetten van een dergelijk conflict moeten kunnen participeren. We kunnen naar mijn mening tot geen ander antwoord komen dan: nee! De daarvoor benodigde middelen gaan onze draagkracht te boven, nog afgezien van de politieke wil deze metterdaad in te zetten.

Risk sharing

Maar wat dan wel? Als het erom gaat een geloofwaardige bijdrage te leveren aan een internationale interventiemacht dan gaat het naar mijn mening vooral om *risk sharing*. Dan kunnen we onze verantwoordelijkheid nemen zonder aan alles deel te nemen. Ik ben ervan overtuigd dat *risk sharing* ook de gewenste internationale waardering oplevert. We hebben dat recent in Irak en Afghanistan kunnen ervaren.

Een blik op onze omgeving waarbij ook de aard van de dreiging in beschouwing wordt genomen, zal zonder meer leiden tot een frisse kijk op de methoden en middelen die we nodig hebben. Het resterende conservatisme in die beschouwing kan vervolgens worden aangepakt met behulp van het begrip *risk sharing*. Waar zijn die vijandelijke onderzeeboten? Is er de laatste zestig jaar ooit een onderzeeboot tot zinken gebracht? Conclusie...? Staan er in het oosten nog gepantserde hordes klaar om de westerse democratieën onder het juk van het communisme te brengen? Zijn er de afgelopen zestig jaar tankslagen uitgevochten? Akkoord, dat wel, maar moeten we daaraan blijven meedoen? Waar is de dreiging van grote aantallen vliegtuigen in de hogere luchtlagen? Is er in de laatste zestig jaar ooit een raketbemanning

Met *risk sharing* nemen we de verantwoordelijkheid en zullen we internationaal waardering oogsten

om het leven gekomen? Conclusie...? Is er daarentegen behoefte aan kustpatrouilles en *coastal power projection*? Vast wel! Is er behoefte aan expeditie landstrijdkrachten? Ik meen van wel. Is er behoefte aan helikoptercapaciteit? Ongetwijfeld! Zijn dat middelen waarmee je echte risico's loopt? Onmiskkenbaar!

Kortom, militairen zijn conservatief en zo hoort het ook. Maar militairen zijn ook strategische denkers. Dan rijzen er vragen, zoals: waar gaat het om, wat is het hogere doel? Wat moet ik daarvoor kunnen doen, wat wordt internationaal gewaardeerd? Wat voor middelen heb ik dan nodig om in internationaal verband dat hogere doel te kunnen bereiken? Naar mijn mening zijn het dan vooral middelen waarmee je kunt laten zien dat je bereid bent echt risico te nemen. Risico's die kunnen leiden tot verliezen aan mensen en materieel. Dat maakt uiteindelijk meer indruk dan wat voor staaltje *high tech* dan ook. Een echte conservatief is immers bereid offers te brengen voor wat hem dierbaar is. ■